

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu preturi moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

GUNOIUL.

»Gunoii este baia de aur a economului; baia care-i răvarsă belșug și indestulare«, zice o veche zicală românească, despre adevărul căreia s'au convins astăzi cei mai mulți din economii nostri. De aceia ei apoi la zicala de mai sus răspund cu o altă zicală tot așa de potrivită, dacă cu ajutorul gunoiiului pot stringe culesuri bogate și anume: dacă duci gunoi la loc, D-zeu îți dă noroc.

În adevăr că, pământul supus culturii bucatelor este și supus la pierderi însemnate prin dese culesuri de pe acelea. Ca să se poată constata aceasta, vom arăta de pildă, că cartonii absorb în decursul unui an dintr'un pământ de un hectar (cam 2 jugăre catastrale) 265 chilogrami de materii nutritive, curuzul absoarbe 289 chlgr. grăul 175 chlgr, fânul natural 300, iar trifoiul roșu 320 chlgr.

Din aceștia se poate socoti foarte ușor la ce pierderi însemnate de materii nutritive sunt expuse pământurile cultivate cu bucate și fânatele și ce ar urma, dacă acelea nu s'ar mai îmbunătăți din când în când prin gunoie. Prin gunoie dăm îndărăpt pământului supus

culturii, o parte din materiile, ce i-am fost substras, când am cules de pe el bucatele sau fânul.

Gunoiiul vitelor este pe cele mai multe locuri fundamentul și izvorul de bogăție pentru plugărit, de oare-ce fără acelea bucatele sau că nu s'ar putea desvolta de loc, sau că apoi s'ar face de tot slabe și mărunte, așa încât nici măcar lucrul economului nu s'ar plăti cum se cade, decum se mai aibă și ceva dobândă curată după lucrul lui.

Pe la noi s'au dat economii a întrebuița la gunoiiul pământului numai gunoiiul dela vite. În alte țări însă precum e în Franța și Germania, unde economia câmpului stă pe o treaptă mai înaltă, se mai întrebuițează ca gunoii încă și cenușa de prin fabrici, gânatul paserilor de casă, balegile de om, cari se amestecă cu gunoiiul vitelor, varul, sarea, potașa, ghipsul ș. a. iar acum mai de curând s'a descoperit un nou gunoii mineral în Franța numit gisiment (un fel de nămol, cu care se poate îngrășa pământul tot așa de bine, ca și cu gunoiiul vitelor. În țările numite apoi și culturile sunt mai bogate, ca pe la noi, de oare-ce pe acolo un loc bun, de un hectolitru sămănatură, dă dela 12—14 hectolitru grăunțe, pe când la noi abia dă pe jumătate atâta.

Să nu se prea mire dar plugarii nostri, când vor vedea ca mâne și pe la noi mai întrebuițându-se la gunoiiul pământului încă și gunoiiuri minerale, ca: sarea, varul, cenușa, găinațul ș. a. de oare-ce s'a adevărit, că este de ajuns, ca să lipsască numai una din materiile numite și pământul se nu mai aducă rodirile așteptate dela el.

S'a constatat, că jumătate din nutrețul uscat, cu care se nutresc vitele, se preface în balegi, iar cealaltă jumătate în carne și oase. La vitele rumegătoare 100 chlgr de balegi conțin cam 84 chlgr. apă iar restul e materie uscată. Udul conține: 100 chlgr. 95 chlgr. apă, iar restul e materie uscată. La cai: 100 chlgr balegi conține cam 76 chlgr. apă iar restul de 24 chlgr. e materie uscată Udul conține 100 chlgr. 90 chlgr. apă, iar restul materie uscată.

Cel mai apăsos gunoii este cel de porci și de bivoli; cel mai bun și mai cu putere este cel provenit dela vitele puse pe îngrășat, iar cel mai cald este cel provenit dela cai și oi.

Gunoiiul provenit dela cai și oi, fiind mai cald se recomandă pentru pământurile mai răci și lutoase; cel provenit dela vitele rumegătoare, pentru pământurile năsiptoase și văroase, iar cel dela porci și bivoli, pentru pământurile

FOIȚA

IUBIRE...

Se răsfăță glas de fluer
Prin tăcutul amurgit...
Printre arbori, sus pe-o culme
Stă castelul învechit

Și domnița la fereastră
Stă cu gândul călător...,
Ear ciobanu-și cântă singur
Doina vieții lui de dor.

Tot mai jalnic și mai jalnic
Sună-acum cântarea sa,
Parcă-i spune lui pădurea
Că-l ascultă cine-va.

* * *

Ca un pustnic stă castelul
În amurgul aștei veri,
Par'car spune-o rugăciune
Cătră vremile de ieri.

Toată firea par'că doarme
Și pustiul dă ocol,
Ear domnița la fereastră
Stă cu ochii duși în gol...

Și cum stă... o vezi c'așteaptă
Glas de cântec legănat...,
Dar pădurea doarme dusă...
— Ciobănașul a plecat.

* * *

E târziu.. târziu pe toamnă...
Soarele-i mai mititel,
Frunzele-s îngălbenite
În grădină la castel.

Și prin dosul ei ciobanul
Mână turma la iernat...
Nimeni însă nu-i aude
Cântecu-i înduioșat.

Intr'un colț printre zăbrele
Stă o groapă de curând...
...
— Ciobănașu 'și face o cruce
Și-apoi pleacă 'ncet cântând...

Z. Birsan.

Buchetul de camelii.

(Continuare)

Soarele apusese și paserile scăpând de căldura tropicală începură să cânte în livezile de olivi și lauri, cari să întindeau pe lângă

mai grase sau luminoase. Gunoii proaspăt se recomandă mai cu samă la sămănăturile de primăvară, iar cel putrăd la cele de toamnă.

(Va urma).

Meseriile viitorului.

Proverbul »meseria e plug de aur« s'a cam învechit, nu să mai potrivește împrejurărilor de azi, și cu atât mai puțin se va potrivește, pentru cele mai multe meserii, în viitor.

Accest adevăr, ce e drept cam crud, căci atinge și stinge multe existențe mici dar libere, să poate băga mai bine de seamă în orașele mari, unde anumite meserii ori pier cu totul, ori cad în iobăgia industriei mari, adecă în aceea a reprezentanților acesteia, în iobăgia fabricantilor, cari dau meseriașului de lucru și îl plătește, ca și pe ori-ce alt muncitor de fabrică. Meseriașul să deosebește în starea aceasta de lucrătorul de fabrică numai prin aceea, că pe când cel dintâiu lucră pentru fabricant acasă, cel din urmă este legat să lucreze într'un anumit timp în atelierul fabricei, încolo libertatea adecă neatârarea de mai nainte a meseriașului, există numai la vedere, de fapt el e tot atât de atârnat de fabricantul care îi dă de lucru, ca și muncitorul din fabrică.

Dar nu numai în orașele mari, ci și în cele mici să poate băga de seamă această schimbare, cum meseriașii cad jertfă industriei mari; căci cu ajutorul capitalului mare și cu ajutorul mijloacelor de comunicațiune moderne, produsele industriale au pătruns până și în cele mai ascunse sătulețe de munte, concurând și înlocuind cu succes produsele poate câte-odată mai solide

(trainice) ale meseriașului, dar nu așa de acomodate gustului publicului și neasămănat mai scumpe decât produsele industriei mari. Și trebuie să se ia și aceea în conziderație, că meseriașii în ziua de azi în cele mai multe cazuri nu mai fac altceva, decât compun fabricatele laolaltă și-ți liferează apoi pe acestea, ca un proccut al meseriei lui. De exemplu în bransa cea mai număroasă între meseriași, a ciorogarilor (păpucari, călțunari, șustări ori cum le mai zice) azi fabricile liferează croitura păpucului, liferează gumi-elasticul, liferează talpa pregătită și croită după numerii cari înseamnă mărimea piciorului, așa încât păpucarului nu-i revine altă operație decât ca să coasă și să compună laolaltă aceste părți constitutive ale păpucului pregătite de fabrică.

Compunerea aceasta însă n'o poate face așa de lesne și de multe-ori nici așa de bine meseriașul ca fabrica, și de aci provine, că publicul părăsește pe meseriaș. Acesta apoi abia mai poate vegeta ca cârpașu, ori își părăsește meseria și ia lumea în cap căutând ori ce fel de muncă pentru ca să poată trăi de azi pe mâne. Cu cât mai bine să poate dovedi și înfățișa acest adevăr la celelalte meserii, cum sunt osândite să cadă jertfă industriei mari. Căci sunt și astfel de meserii, cari — întrucât poate prevedea mîntea omenească, nu vor putea fi înlocuite nici odată de industria mare, cum sunt de exemplu bărbieria, tipografia, hurloieria, covrigăria ș. a.; acestea în genere luate sunt puține, dar numai pe acestea le putem numi meseriile viitorului.

De aceea nu suntem nici decât de părere, ca să insistăm mereu ca părinții să-și dea pruncii la ori ce fel de meserie, împingând astfel tinerimea la ne-

noroc din cauza neștiinței. Să distingem bine acele meserii cari nu pot fi nici odată de tot înlocuite de industria mare, care e fără inimă și nu cruță pe nimeni, și să băgăm la învățatură pe tineri numai la astfel de meserii la cari să potrivește și pe viitor proverbul »meseria e plug de aur«.

ANDREIU ȘAGUNA).

Biserica și școala gr.-or închină ziua sf. apostol întâi chematul Andrei, amintirii celui mai mare al său păstor, marelui metropolit Șaguna.

Fii neamului românesc pretutindenea astăzi înaltă jugăciuni pentru sufletul binefăcătorului său prin slugirea de părăstas; în multe unghiuri locuite de români azi să rostește cu smerenie și cu recunoștință numele marelui arhipăstor și să reamintesc faptele lui mărețe, săvârșite pentru binele neamului românesc. Cuvinesă ca și noi aci, în acest loc de frunte al românismului, după cuviință să sărbătorim amintirea metropolitului Andreiu, de aceea noi tinerimea neam străduim după puțință ca acestei sărbători să-i dăm înfățișarea cât mai luminoasă. De aceea adunatu-ne-am azi în huină de sărbătoare și cu sufletele curate că să aducem cinste și recunoștință acelu bărbat, ca și care numai pe el a avut fericea poporul român al adăposti și încălzi la sinul său.

Datorința noastră de ai sărbători amintirea, de ai aduce aleasă recunoștință crește și devine sfântă când vom cunoaște, că el smeritul preot nea ridicat neamul nostru din cătușul sclăviei negre; ne-a dat cel mai frumos dar: libertatea națională și politică; el nea desgropat biserica, ce a căzut 150 de ani în ruine și era aproape să se prăbușească,

(* Disertație citită la sărbătorirea amintirii Lui în Sebeșul sășesc.

drum. Ascultând la glasurile plăcute, mergea Ole Bull pe drum când deodată cine-va îl grăi. Surprinsu privi îndărpt.

Înainte a lui stătea o fetiță îmbrăcată în vestminte rele, pe braț cu o coșărcuță plină cu flori și privea în mod rugător la el cu ochi plini de lacrimi.

— Oh, signore, îl ruga ea sfoasă — cumpără dela mine această floare? — și scoțând o creangă încărcată de camelii roșii și frumoase o întinse artistului.

— Mulțămesc copila mea — îi răspunse respingând-o Ole Bull și voia să meargă mai departe.

Însă copila nu să lăsa a fi spăriată, ci să grăbi cu pași repezi alătura cu el.

— Oh, signore, fi îndurător, cumpără dela mine floarea!

— Glasul acestei copile nu era un glas de cofăriță de rând, ci un strigăt dureros de desnădejde.

— Cum te cheamă? — întrebă muzicantul oprindu-se de nou.

— Marietta!

— Na, Marietta, de ași și vrea să-ți ajut, tot nu pot, eu încă sunt sărac.

— Oh, signore d-ta ești avut! Însă părintele meu e morbos de patru săptămâni în lungoare și alaltăeri căzu morboasă și mama mea. Nu avem ce mânca, nici pâne, nici lapte, nici bucate, deci am gândit...

— Ce ai gândit? — întreba Ole Bull mișcat cele auzite.

— Mama mea, — răspunse copilița, a vândut pe rând din casă întreagă mobiliatura; în fine nu nea rămas nimic. Și când azi am văzut pe tatăl meu gemând, pe mama mea plângând — ni-se opriră ochii pe florile mele de camelii, cari am voit să le îmbiu maicii preceții pe sărbătorile Paștilor. M'am rugat ferbinte, ca Maica prea curată să-mi ierte, dacă le voi tăia și le voi vinde, ca să ajut sărmanilor mei părinți.

— Unde locuesc părinții tăi? — întreba artistul devenit serios.

— Acolo, îndată dincolo de livadă, la vii!

— Haid și mă condu acolo!

Marieta fugi cu pași grabnici înaintea artistului. Nu peste multă dădură pe un drum lateral și peste câteva minute Ole Bull văzu înaintea sa o căsuță albă aproape de a să ruina. Acoperișul mic al casei să ridica abia cu puțin peste tufișul ce-l împrejura.

— Aceasta el — striga copilița arătând spre coliba cea sărăcăcioasă.

Ole Bull îi urma conducătoarei sale, însă stătu surprins pe pridvoru. În unghiul casei umede, întunecoase zăcea pe paie un om acoperit cu o velință rea, care gesticula în mod furios și borboloșia cuvinte neînțelese. Lângă el stătea o femeie ghemuită gemând încetinel.

În întreagă locuință nici un scaun nici masă. Numai o ulcea mică de pleu și o lingură zăceau lângă femeie pe padiment. În fereasta stricată, murdară, stătea încă tufa de camilie — fără flori.

Ole Bull la vederea acestei mizerii groaznice nu fu în stare să zică nici un cuvânt. Răzimat de șoșul ușei privia lung la grupa

prin ura vrășmașilor; el nea înălțat unde, până aci nimic nu aveam, falnicele institute de cultură, cari răspândesc ilumina învățături în sinul pop. rom; nea ridicat școale; nea înființat marea școală a vieții Asociațiunea; nea făcut tipografie, unde să-se tipărească cărțile de sufletească hrană dădătoare, nea făcut fundațiuni, de unde să se ajutore fiii poporului și năcazurile și lipsele lor; toate aceste tot atâtea arme puternice pentru apărarea vieții noastre azi și în zilele de apoi înpotriva vrășmașilor ce să năpustesc asupra noastră.

*

Intrebat fiind cine a fost acest bărbat, care a dat cea mai frumoasă zestre neamului său și cum a ajuns la făptuirea atitor lucruri mărețe, iată ce spun în scurt.

*

Pe la începutul veacului trecut departe de sinul poporului român trăia o familie, care la anul 1809 fu binecuvântată dela Dzeu cu un fiu numit în botez Anastasiu după mama sa Anastasia, femeie harnică și evlavioasă. Creștea acest copil necunoscut și puțin știut de suflarea românească, iar când fu de 13-14 ani rămase orfan de tată, ca mai departe să se ridice numai sub îngrijirea celei mai alese maice, care a crescut pe cel mai vrednic fiu.

Până la 21 ani trecu prin toate școlile junele cu minte și din familie bogată. Măntuind cu școala, îi stau deschise cărări spre viața cea mai dulce spre mărire și fericire, căci avea minte luminată și era plăcut tuturor câți îl cunoștea, chiar străinii îl iubeau mult, însă el s'a lăpădat de partea cea mai plină de farmec a vieții. Călăuzit de dragostea neînvinsă și simțind puternica chemare își alese calea cea mai spinoasă, calea preoțească, căci el voia ca prin muncă și luptă să-și câștige nemurirea. Cunoștea el bine greutățile cu cari se luptă un preot, dar dragostea aprinsă în sufletul său îl îndemna cu putere ca pe cariera preoțească să

pășească, căci așa va putea aduce mai mult folos neamului. A și adus, și a fost și mulțumit cu preoția, căci a zis odată: «de m'ăși naște de 100 de ori, de 100 de ori preot m'ăși face.»

Așa își cunoștea el chemarea de preot și din dragostea și însuflețirea lui ar trebui să se adepă preoțimea de azi

Isprăvind cu teologia la Vârșet să făcu prof. distins și secretar metropolitului sârbesc, frumoasă slujbă — dar el crezu că nu o va putea sluji după cuviință, lui Dumnezeu și oamenilor și în scurtă vreme hotărî povățuit de un gând chibzuit a se călugări. — La 1833 când avea el 24 ani să lăpădă de toate bunătățile pământului de neamuri de pretini și își jertfi viața numai slujirei lui, să călugări, primind în călugărie numele de *Andrei*. Aceasta fu clipa când să dete a trăi întru toate după învățăturile Mântuitorului, dar hotărî totodată a-și jertfi această viață pentru mărirea poporului său.

În scurtă vreme după călugărie ajunse mai marele mănăstirilor Hopara și Coril. Intre zidurile acestora adună cele mai prețioase documente, de cari se folosi la ridicarea bisericeii noastre când veni la noi.

Ca archimandrit la aceste mănăstiri îl găsește anul 1846, an în care a răsărit întâiul luceafăr luminos pe cerul întunecat de veacuri al vieții noastre românești. În acest an a avut de grijă Dzeu mai mult decât oricând, căci hotărîrea împărătească dela 27 Iulie îl trimite *vicar* în dieceza văduvită a Ardealului. Din bogății și bunătăți veni el în o dieceză săracă, cu un popor și mai sărac și năcăjtt din nemila străinilor. Biserica ca și națiunea erau în starea cea mai mizeră, amorțite și întelenite de suferințele de veacuri. Însă sărăcia și viața noastră oropsită îl îndeamnă să fie tare, îi suflă putere pentru muncă uriașă și călăuzit de Domnul sfânt de a ne da și face tot ce putea, începu cu mare sirguintă a vindeca ranele cele mai arzătoare.

— Pe azi — zise întorcându-se spre mama Marietei, — veți ave din ce trăi, mâne earăși voi veni spre a ști cum vă aflați.

Și cu pași mari să grăbi d'n odaie fără să aștepte mulțămită, cutremurându-se de cele ce văzuse. Nu ajunsese încă în drum, când dinapoia lui auzi un vers chemător. Era Marietta, care fugea după dânsul, ținând în mâni buchetul de camelii.

— Signore, signore! — striga. — Du-ți și florile cu d-ta.

Apoi copila îi apuca mâna, o sărută și zise: Maica preacurată îți va răsplăti pentru-că ne-ai ajutat, signore. În florile imbiate noroc îți vor aduce aceste d-tale.

Cuvintele acestea a copiliței îl atinseră adânc pe Ole Bull.

— Mulțămesc Marietta, — zise și lua buchetul de camelii din mâna tremurândă a copiliței. O de s'ar putea pface în dar of-tatul tău.

(Va urma.)

Cu rivnă începu Șaguna a lucra ca scaunul episcopesc văduvit să se întregască în cea mai scurtă vreme, căci știa că turma fără păstor ușor e sfășiata de lupi. Și avu mângăere pentru ostenelele sale, căci la adunarea protopopilor din Turda fu și el socotit ca candidat și trimis împreună cu alți doi protopopi la împăratul spre întărire. Dragostea și încrederea ce o avea împăratul pentru Șaguna adusă cu sine, că deși Șaguna avea voturi mai puține el fu întărit. Mâna lui Dzeu dreptate a făcut, căci nici unul din bărbații câți îi aveam în acea vreme nu se putea asemăna cu vicariul Șaguna precum ne vor arăta faptele sale.

(Va urma.)

Activitatea „Reuniunii române de agricultură” din comitatul Sibiului în anul 1904.

(Urmare și fine.)

Din datele, prezentate de direcțiunile Insoțirilor încă necercetate de dl Herța, relevăm următoarele:

f) *Insoțirea din Roșia săsască* cu 50 membrii în 1904 și-a urcat capitalul neatacabil la cor, 1672.42 și cel de rezervă la cor. 640.03. În acest an însoțirea a avut cor. 169.20 venit curat. Depușeri are de cor. 6,396.90, pretenziunile ating cifra de cor. 15,644 —, față de cari pe lângă fondul neatacabil și cel de rezervă și pe lângă depunerile spre fructificare, datorita la «Albina» cu cor. 5,900 — și părțile fundamentale cu cor. 1,000 —.

g) *Insoțirea din Mohu*, întemeiată în 1898, la 31 Decembrie 1904 a numărat 208 membri. Ea a acordat împrumuturi în suma de cor. 17,189. —, dispune de un capital neatacabil de cor. 12,497.92 și de un fond de rezervă în sumă de cor. 408.07.

Soulați-vă.

Cumpără un Țigan, de la un Ovrei deia de vând haine vechi, niște nădragi roșii, de unde i-o fi avut ovreiu. De când îi cumpără s'au dus boii dracului, că se fudulea țiganul cu ei de par'că cine știe ce avea.

Când veni Dumineca, ce îi trecu prin gând Țiganului?... să se ducă la biserică să-l vază toți credincioșii și să se minuneze de așa frumsețe de nădragi.

Să duse.

Când să între în biserică, cum s'a întâmplat că chiar începea popa să cetească evanghelia și sătenii tocmai să puneau în genunchi să asculte citania.

Țiganul, ce i să păru, că pentru el să pune lumea în genunchi, văzându-l așa frumos îmbrăcat.

Atunci zise așa cu bunătate în glas:

Sculați-vă, sculați-vă, lasă oameni buni, că și eu am fost ca voi!

h) *Insoțirea din Vestem* s'a activat în 1900 cu 42 membri, a căror număr s'a urcat la 125. Imprumuturile acordate membrilor dau suma de cor. 22.432.—. Părțile fundamentale ale societărilor sunt de cor. 2,500.—, depunerile fac cor. 1,630.80; datorește cu cor. 17,900.— și și-a sporit fondul de rezervă cu profitul curat de cor. 322.15. realizat în 1904, la suma de cor. 2,209.04.

i) *Insoțirea din Limbav*, s'a activat în 1901, la 31 Decembrie 1904 a numărat 65 membri. Insoțirea datorește Cassei de păstrare din Agnita 16,400.—, cor. după care solvește $6\frac{1}{2}\%$ interese. Imprumuturile acordate membrilor sunt de cor. 21,323.89. Fondul de rezervă e de cor. 1,027, iar pe lângă acesta a întemeiat și un *fond economic*, din care s'a procurat o mașină de sămănat trifoiu și o grapă de mușchi. Se planuiește pentru viitor procurarea unei mașini de sămănat grâu și o alta de treerat cu vapor.

k) *Insoțirea din Nucet*, și-a început activitatea la 1 Ianuarie 1904 cu 39 membri. Ea a contras un împrumut de cor. 2,000.—, depunerile și părțile fundamentale ale ei dau suma de cor. 1,064.92 iar împrumuturile acordate membrilor sunt de cor. 3,094.40 Din venitul curat de cor. 67.59, realizat în primul an, a întemeiat fondul neatacabil de cor. 45.06 și cel de rezervă de cor. 22.53.

l) *Insoțirea din Bungard* nu a prezentat raport, iar

m) *Insoțirea din Pianul-de-jos*, s'a activat în 1905.

7 Școala practică de economie din Săliște.

Cu privire la lucrările săvârșite la școala practică de economie din Săliște în 1904, dăm datele ce urmează: în table rigolate s'au plantat 10,000 pădureți, procurați de firma Fischer din Aiud; s'au sămănat meri, cari au răsărit foarte bine. În luna Aprilie într-o parte a grădinei s'au sămănat zarzavaturi printre pomișorii plantați, iar în o tablă separată s'au sămănat napi. Canalul, care conduce apa din râpi, a fost plantat cu sălci de ambele părți și îngrădit. În luna Iunie și Iulie în anumite table s'au sămănat răsaduri și napi de miriște englezești. În cursul lunii August s'au oculat circa 20,000 pădureți. Tabla V și X din grădină, a rezervată pentru școala de repetiție economică de sub conducerea dlui învățător Petru Giura.

În pășunatul comunal, ce împrejmuește grădina, s'au plantat 600 meri, 100 peri și 100 vișini; râpile s'au legat printr-o sumedenie de gaturi duble și simple, dintre cari, primele s'au umplut parte cu peatră, parte cu pământ. Partea râpilor din față s'a plantat cu pomi nobili, iar cea din dos cu sălci. Pentru a se

împedecă surparea râpilor, acestea s'au încunjurat cu gard de nuiete, iar la distanță de 1 metru s'a plantat sălci. Un nou canal, la depărtare de 40 metri dela râpi, e menit să împedecă spălarea râpilor în timp de ploaie și se conducă apa în Cernavodă. Țărmurele părăului Cernavoda-mică, ce curge între hotarul comunei Amnaș și Săliște, s'a plantat cu circa 30,000 acați. În mocipla din dosul grădinei s'a plantat cu circa 16,000 nuiete. În locul dintre pâlân și Cernavodă s'au plantat 2 rânduri de pomi pentru parc. În curtea economică s'a zidit un grajd și o fântână. Anul secetos s'a resimțit și la lucrările din grădină. Gonducător al școalei a fost dl *Ilie Măcelar*, absolvent al școalei economice din Mediaș.

8. *Industria de casă (lucrul de mână)*. În decursul an. 1904 s'au finalizat: *Albumurile de cusături și țesături cu modele originale cum și Albumul artistic litografiat în culori*. Bilanțul confecționării Albumelor se va aduce în raportul pe 1905. Spesele cauzate de confecționarea Albumurilor ce se pot constata până la finea an. 1904 trec peste cor. 20,000. Ele însă au fost restituite din sumele intrate a conto vânzării lor.

Colecțiunea de păpuși numără la finea an. 1904 17 exemplare

Colecțiunea de costume, vase, scule, broderii cusături, etc. s'a sporit prin obiecte donate și cumpărate.

Socotelile *expoziției industriale* din 1902 s'au încheiat cu un venit curat de cor. 495.08.

9. *Publicațiunile* din Biblioteca Reuniunii sunt în sumă de 12. Afară de acestea reuniunea a adus la cunoștința publicului diferite comunicate de interes pentru țaran.

10. *Diferite afaceri*. *Mașina de sămănat spicoase a Reuniunii* a fost pusă la dispoziția școalei economice din Săliște cu scop de a se folosi de ea atât școala cât și economii din cercul Săliștei. *Grapa de fânate și săpatoarea Planet junior* au fost folosite și ele de diferiți membri ai Reuniunii.

Averea Reuniunii a fost la finea an. 1904.

I. Percepțiuni.

a)	Pozițiuni investiționale	K 5,201.73
b)	» transitorice	» 516.92
c)	» budgetare	» 2,689.91
	In total.	K 8,508.56

II. Erogațiuni.

a)	Pozițiuni investiționale	K 7,162.66
b)	» transitorice	» 35.10
c)	» budgetare	» 1,210.80
	In total	K 8,408.56

Inventarul Reuniunii reprezintă la finea anului 1904 o avere de cor. 12,248.51.

Budgetul pe 1905 a fost stabilit cu cor. 2,450.— venite, cu cor. 2,130.— spese și cu un excedent de cor. 320.—

Numărul *membrilor* a fost de 753.

Adunarea generală, bine cercetată pentru anul 1904 s'a ținut în Săliște la 31 Dec. 1905, a fost prezidată de viceprezidentul reuniunii dl *Ioan Chirca*, care a ținut un discurs instructiv asupra folosului și mersului Reuniunii. Dl secretar Tordășian a comentat raportul pe 1905. Dl membru al comitetului *Petru Dragits* a pledat pentru înființarea *Comițurilor agricole* hotărându-se ca să se înființeze 6 astfel de comiții. Dl *Romul Simu* a ținut un discurs asupra problemelor ce ar trebui să se mai deslege prin reuniune. Dl deputat dietal Dr. Nicolae Comșa a vorbit despre legătura strânsă ce trebuie să existe între popor și conducătorii săi. Dl prof. Aurel Bratu a fost ales membru în comitet.

LEGEA

DEPRE ECONOMIA ȘI POLIȚIA DE CAMP

(Art. XII. din 1894.)

(Continuare).

§ 95. Exces care să va pedepsi în bani până la 100 cor., comite:

a) cel-ce va aduna (culege) fără îndreptățire iarbă, gunoiu sau material de ars în foc de pe livada, rîtul, izlazul, grădina, pomăria sau viaa altuia;

b) cel-ce sloboade fără pază vitele la pășune;

c) cel-ce va mîna vite în turme separate (speciale) de vaci, oi, porci la pășune pe izlazul comun sau comunal, și la astfel de hotar sau părți de hotar, asupra căruia s'a hotărît sistemul altern (schimbat) economic;

d) cel-ce fără îndreptățire va opri (împedecă) culegerea de frunze de duzi, frăgari (*morus alba*) de pe duzii (frăgarii) plantați pe drumuri sau pe locuri comune (publice) spre scopuri de mătăsărit, sau că prin stropire va face frunzele frăgarilor nefolosibile pentru scopuri de mătăsărit;

e) cel-ce va folosi fără îndreptățire unelte economice lăsate pe livadă;

f) cel-ce umblă sau trece fără îndreptățire peste holda (livada) altuia și, provocat fiind de respectivul proprietar, nu să oprește în mersul său, ori nu să depărtează de pe holdă, ca și cel-ce intră fără îndreptățire pe hotar străin provăzut cu semn de opritură, ori că trece peste atare holdă — de cum-va fapta respectivului nu cade sub imputarea mai grea, limitată în §-ul 421 al codicelui criminal;

g) cel-ce din negrijă va lăsa ca vitele sale să între (calce) pe sămăna-

turile altuia, ori că trece pe drumuri oprite;

h) cel-ce fără îndreptărire adună cu grebla sau spicuieste (adună) spice;

i) cel-ce aruncă respective îngroapă, fără îndreptărire pe pământul altuia gunoiu, oase, animale crepate, petri, cărămizi, gunoiu de casă, ori că sapă groapă în pământul altuia, înalbește pânză, ori întinde vestminte să se uște;

k) cel-ce nu va stîrpi în restimpul indicat de respectiva autoritate și la provocarea acesteia, animalele sau plantele (buruienele) păgubitoare;

l) cel-ce nu va îngrădi, la mandatul primit dela respectiva autoritate, gropile de năsip, lut (arghilă), de petriș, de var sau fântânile;

m) cel-ce își lasă vitele fără pază (priveghiere) — de cumva împrejurări grave nu l'au constrins a să duce;

n) cel-ce fără îndreptărire desface garduri, șanțuri (șerîmpeie, deschide porți sau altfel de unelte de asemenea natură, cari sunt puse spre a opri intrarea pe drum sau pe cutare pământ îngrădit;

o) cel-ce stîrpește sburătoarele (paserile) folositoare, adună cuiburile, ouele sau puii lor, ori că neguțătorește fără licenție cu ele (le vinde);

p) cel-ce nu va nimici numai de cât roiul (stupul) care a început a putrezi, după-ce a observat această boală la el;

r) cel-ce cu voia sa lasă desgropat ori-ce animal crepat pe pământul său, ori că desgroapă fără îndreptărire un astfel de animal îngropat în pământul altuia.

Procedura judecătorească în cazurile de sub a) e) f) g) h) i) și n) să va pune în curgere numai la cererea celui păgubit, în cazurile de sub b) c) d) k) l) m) o) p) și r) — din oficiu.

§. 96. Un păzitor de câmp (gornic) care este amovat ori că a demisionat din postul său și care în senzul §-lui 78 are să restituie atestatul primit despre depunerea jurământului și sămnuț ce l'a purtat, dacă nu le-ăr depune pe acestea, în preziua încetării oficiului său, la antistia comunală, comite exces, care să va pedepsi în bani până la suma de o sută coroane.

(Va urma).

NOUTĂȚI

Gazete nouă. De multă vreme n'am avut an așa de mănos ca acesta. Să n'țelegem nu e vorba de bucate, ci de gazete. Număr de număr am avut ocaziunea de un lung șir de vreme să anunțăm apariția de gazete nouă, și încă tot nu mai vreau să contenească. Acum anunțăm cetitorilor noștri încă două gazete nouă economice, una să cheamă „Lucrul” și cealaltă „Meseriașul”. Cea dintăiu a-

pare la Caransebeș, cea din urmă la Lugoj. Aceste două gazete, cu care numărul gazetelor românești din țările de sub Coroana sf. Ștefan au ajuns numărul de 39, au ceva particular față de celelalte apărute în timpul din urmă, anume aceste, fără să fi fost zămislite au surprins lumea prin apariția lor. Le dorim viață lungă și noroc și mai mare decât îl avem noi cu numărul abonenților!

Eugen Stălescu fost ministru în mai multe rânduri în România, a murit în etate de 69 ani. Partidul liberal a purtat pe unul dintre cei mai de frunte bărbat.

Regele României Carol I. a distins cu medalia pentru bărbăție și credință clasa I. pe Dl. Lazar Duma inspector general al școalelor române din Macedonia, care, după cum știu cetitorii noștri, a fost greu rănit de un bandit grec.

„**Nuelușa**”, revista umoristică ce apare în editura „Luceafărului” dela 1 Ianuarie a. c. în Budapesta, face la observări interconfesionale, și o observare potrivită care o reproducem în atențiunea rapoartelor afacerilor dela reuniunile economice. „Nuelușa” zice: „o gazetă dela noi, raportând despre adunarea unei reuniuni economice, își începe raportul: „Adunarea s'a ținut sub presidiul Domnului preot gr. or. X (suprimăm numele); notari au fost aleși: domnul învățator gr. cat. Y. și domnul învățator gr. or. Z. etc...”

Nu înțelegem ce legătură ar putea să existe între economie și legea ortodoxă ori gr. catolică, — încât să fie nevoie de-o accentuare a confesiunii domnului președinte și a domnilor notari.

De o să urmăim așa, în curând vom avea prilej să citim rapoarte ca cel următor: „Concertul a reușit de minune. Domnișoara gr. or. X a cântat o romanță, acompaniată de Domnul gr. cat. Y. Pianul la pus la dispoziție, gratuit, Domnul fabricant ovreu O. Sala mare a hotelului romano-catolic M. era ticsită de lume. Dintre notabilități amintim pe Domnul colonel luteran V., II. Sa gr. cat. U, ș. a. S'au incasat 100 Cor. gr. cat., 100 cor. gr. or...”

Nu sună oare cu mult mai frumos, mult mai românește, mult mai creștinește „domnul X, domni învățători Y și Z?” — doar acelaș Dumnezeu îl avem, căruia în aceeași limbă ne rugăm — atât de puțini.

Cel mai bogat om din împărăția rusească după țarul, Conte Anatol Orloff, a murit. Orloff avea atâtea moșii de să întindeau peste 9 guvernamente, (un fel de comitate) iar în orașele Petersburg și în Moscva avea o sută de case mari închiriate. La izbucnirea războiului între Rusia și Japonia, Orloff a donat 1 milion de ruble pentru armată, și 1/2 de milion de ruble pentru așezământul care vine într' ajutor răniților, numit „crucea roșie”.

Incercare de sinucidere cu sfîrșit norocos. Înainte cu vr'o câteva săptămâ-

mâni să aruncase o fată tineră în stațiunea dela Zombor înaintea unei locomotive. Fata ajunsese sub roate, însă ca prin minunea lui Dumnezeu nu i-s'a întâmplat alta, decât c'a căpătat vr'o câteva răni mai ușoare. Pricina ce a îndemnat fata să se sinucidă, era dragostea nefericită ce o avea față de conducătorul locomotivei trenului înaintea căruia s'a aruncat. După ce fata s'a însănătoșat, s'a logodit cu mașinistul, și în curând își va serba și cununia.

Etil Fritz fiul al doilea al împărăteșului Germaniei Wilhelm II. se va cununa cu Sofia Charlotta, ducesa de Oldenburg, în 27 Faur n. când își va serba și împăratul nunta de argint.

Omor pentru o sărutare. Pe o moșie lângă Ermihályfalva a împușcat feciorul țaran Francisc Szalai care are abia 19 ani, pe fata cea tineră a grădinarului de tutun (tabac) Pápai, fiindcă ea n'a vrut să-i dea la despărțire o sărutare. Fata cea fără noroc a murit după vre-o câteva ceasuri de chin. Pe ucigaș l'a arestat gendarmeria.

Românii din regatul ungar la expoziția din București. Am publicat în numerii trecuți apelul „asociațiunii adresat tuturor despărțimintelor ei ca să se pregătească pentru colectarea de obiecte ce să vor expune într'un pavilion separat al Românilor din regatul ungar chemat să dovedească înaintarea noastră culturală, socială și economică. În Orăștie s'a și constituit un comitet pentru colectarea obiectelor, care s'a ales de președinte pe Dl. Dr. Ștefan Erdélyi și de președintă pe Dna Victoria Dr. Erdélyi.

Crima unui gendarm. Din Sigetul Marmășiei să scrie că gendarmul Csokai Gábor a omorât pe cassarul dela baia Slatina, Csiky Antoniu. Pe corpul cadavrului s'au aflat 40 de lovituri și împunsături de sabie. Omorul s'a petrecut în următoarele împrejurări; Csiky petrecu cu trăsura pe cumnatul său până la podul dela Slatina.

Când s'a întors înapoi, gendarmul i-a ținut calea și l'a ciopărtit cu 40 de lovituri și împunsături de sabie. Cocișul și încă un fecior care ședea pe capră lângă cocis, au luat-o la sănătoasa, și s'au dus la cea mai apropiată stațiune gendarmărească, de unde a pornit îndată o patrulă, care l'a arestat pe ucigaș.

Este fără păreche crucea dublă electro-magnetică R. B. No. 86967 aflată de dl Müller Albert Budapest V., Vadasz-u. 42/G. căci nu numai omoară durerile cele mai mari, ci are influința binefăcătoare asupra organismului pentru că împedecă ori ce boală în începutul ei. Intre altele e leac bun contra slăbiciunii și a tremurului după cum dovește acesta Iosif Werner din Nasic în Slavonia într'o scrisoare adresată dlui Müller Albert.

Pentru cultura vermilor de mătăsă. Cei ce doresc să se ocupe cu cultura vermilor de mătăsă, capătă ouă de vermi în

cinste, dacă sî adresază cu rugarea prin antistia comunală ori prin împuternicitul mătă-săritului din Szegszárd (selyemtenyésztési felügyelőség.)

Cât de iute să mistuite ouăle.
Ouăle crude să mistue mai iute, decât ouăle ferte, asta o știe toată lumea, dar mai puțin cunoscut este gradul de mistuire a feluritelor pregătiri de ouă.

Să mistue: ouăle crude și bătute un ceas și 20 minute; crude și nebătute în 2 ceasuri; coapte în 2 ceasuri 15 minute, ferte moi în 3 ceasuri; ferte tari în 3 ceasuri și 30 minute și păpara în aceeași vreme.

Oamenii bolnavi folosesc cu succes uimitor la boalele cele mai diferite crucea dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967, care pentru aceea merită atențiunea lumii întregi. Durerile de cap, de inimă, de stomac cât de deosebite, cursul neregulat al sîngelui, febrințele creierului și chinul reumatism, pe toate le vindecă acest aparat de minune. Pentru dovedirea lucrului acestuia mă provoc numai la una dintre sutele de scrisori de mulțumită ce îmi vin, cari îmi vestesc cu bucurie însănătoșirea mai multor bolnavi:

Crucea dublă electro-magnetică, pe care D-ta ai binevoit a mi-o da, o port și acum. Mă simt mai în putere, zgârciurile la inimă au slăbit într-atâtă, încât — după cum spunea din jurul meu, — atunci când vine în cipa aceea și trece fără casă simt și să știu, că a fost zgârciura inimă. Domnul Geza Boldog, care de 40 de ani e epilog (boală rea), acum să simte mai bine și în el vin tot mai rar zgârciurile. Dnul Steinhübel a purtat crucea numai 10 zile și nu mai simte nici o durere, e viu și doarme cină. În sfârșit dl Stefani care în bătrânețe sa suferă atât de mult de reumatism însă să simte mai bine, numai are dureri. Cu deosebită stimă Iosif Khor, preot.

Inventatorul și fabricantul acestui aparat binecuvântat, Albert Müller. Budapesta VI., Vadász-u. 42/G.

Bibliografie.

A apărut „Junimea literară” nr. 1 anul III., cu următorii sumari: Dragostea Dumbrăvi (versuri) de Leandru; Biserica din Rădăuț în Bucovina de D. Oinescu; Orfana (versuri) de G. Rotică; Rolul literar și cultural al Episcopiei din Rădăuț de Dimitrie Dan; D.n metamorfozele (prefacerile) lui Ovidiu Năsoie (versuri) de V. Bumbac; Petriile Domnei de S. Fl. Marian; Niță (versuri) de Sever Beuca-Costineanu; Babele și moșnegii scăpați de omor de Dr. I. G. Sbiara; În albumul unei copile (versuri) de C. Morariu; De sărbători (versuri) de V. Huțan; O zi de Crăciun de Iosif Vichovici; Mirajul (versuri) de Lucescu; Busuioacul de Elena Voronca; Tremură un șoptit (versuri) de N. Dracinschi și G. Rotică; Amintire (versuri) de D. Popescu; Iar noi de Nic. Dracinschi; Not te bibliografice de N.—.

Redacția și administrația: Suceava (Bucovina) strada Sturza Nr. 655.

Dela „INDUSTRIA”

Bancă industrială-economică, societate pe acții în Deva.

Aviz.

Cu provocare la §. 5 și 8 din statute onorați acționari ai „Industriei”, sunt recercați a plăti:

a) până la 1/14 Ianuarie 1906 câte 30 cor. de fiecare acție la cassa societății;

b) până la 1/14 Aprilie 1906 alte 30 cor. de acție; iar până la

c) 1/14 Iulie 1906 ultimii rest din valoarea nominală de acție de 100 cor.

Onorații acționari restanțieri sunt prin aceasta, amăsurați §-ului 8 din statute provocați ași plăti în interesul lor și al societății ratele restante. Acest § dispune, că — urmând plățirea la 2 provocări publice — direcțiunea fără amânare are să iee măsurile legale pentru încasare ori îi poate șterge.

Banii au a-se trimite cu aviz postal la adresa „Industria” în Deva nici-când la persoană.

D.n. ședințe direcțiunei „Industria” banca industrială-economică din Deva ținută la 16/29 Noembrie 1905.

Vasile Domșa m. p. A. A. Nicoară, m. p. prezident. director.

Têrgurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 8—14 Ianuarie v. 1906.

Dum	8 Bațon. Silvașul de sus.
Luni	9 Mehăd'a.
Marti	10 Buziaș. Luna.
Merc.	11 Miheș.
Joi	12 Aiud. Brețcu. Ciuc-Cosmas. Crișul săsești Ghialacuta. Huedin Roșinău.
Viner	—
Sâmb	14 Beteș. Ibașfalău.

Dum. după Botez, gl. 6 sft. 1.

Dum	8 C. George	21 Argnes
Luni	9 M. Poliuct	22 Vincent
Marti	10 P. Grigorie	23 Log Mar,
Merc.	11 C. Teodosie	24 Timoteiu
Joi	12 M. Tațiana	25 Pavel
Vineri	13 M. E. m	26 Policarp
Sâmb	14 PP din Sin	27 Ioan

Redactor resp. ADRIAN CRISTEA

Emulsiunea lui SCOTT

se pregătește din cel mai bun oleiu de ficat de știucă, cu adaugere de var fosforic și natriu, se poate folosi în toate cazurile în cari s'a folosit oleiul de știucă.

În EMULSINEA lui SCOTT cuprinsul unsuros al oleiului de știucă se amestecă în mod potrivit, așa că oleiul de știucă în forma aceasta se poate cu mult mai ușor mistui decât în forma comună veche. Pe lângă aceea EMULSIUNEA lui SCOTT e fără indoială de gust bun, așa că la aceasta lipsește cu totul gustul grețos al oleiului de știucă comun.

Pentru veritabila EMULSIUNE a lui SCOTT garantează semnul adaus aici; un pescar ducând pe spate o știucă mare.

Se capătă în toate farmaciile.

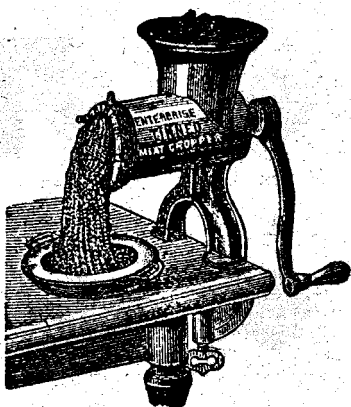
Cu provocare la această foaie, trimițând înainte 75 fil. în marce postale servite cu sticlă de model

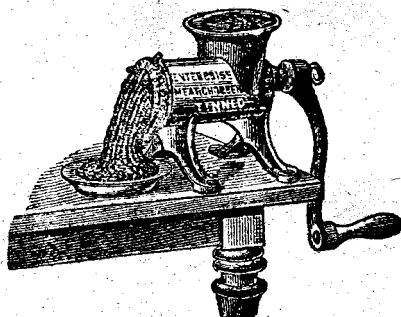
Dr. BUDAI EMIL
Városi gyógyszerár
BUDAPETT, IV., Váci-utca 34/50.

O sticlă veritabilă costă 2 K. 50 fil.

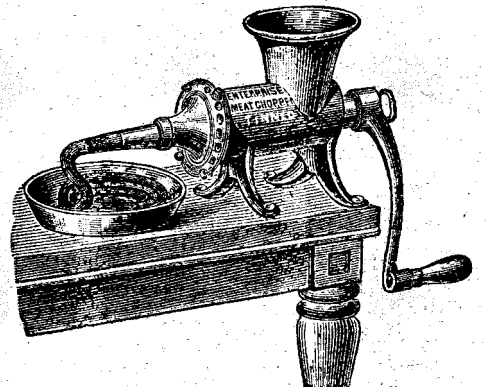
Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Forma Q, K, RR, S, U.

Forma SS, U, T.

Forma UU, T.

Mărimea: Q R RR S SS U UU T cuțitul pe roata de învârtit
taie pe minută: $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ 1 1 $1\frac{1}{4}$ $1\frac{1}{4}$ $1\frac{3}{4}$ kgr.
Prețul: K. 4-10, 4-90, 6-50, 7-80, 7-50, 11-20, 14-60, 25—.

Acățându-i-se o pălnie ce costă 40 fil. se poate folosi fiecare din acestea mașini și la umplut de cârnați. Mașini de tot micuțe pentru tocat carne „COLIBRI” costau 2 cor. 50 fileri.

Carol F. Jickeli, Sibiu (Nagyszeben)

ALTOI

de viață de vie ireproșabili

precum și capeți (surcei) și rădăcini de viață de vie europeană și americană.

să poate căpăta numai la

Prima școală transilvană de viață de vie

din **Mediaș (Medgyes)**

a lui

Mihail Ambrosi,

proprietar de vii și președintele comisiei de viert al societății agricole săsești din Transilvania.

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici și sunt recunoscute de cele mai bune.

Demeter soluț.

kalisulfogujacol,

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofticei, tusei măgărești, cathtarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei săci.

Vindecă sigur și repede.

Prețul 2 coroane.

Caspic unsoare. Contra durerii de oase, de oase, podagrei, reumatismului, recelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai bătrâne boale le vindecă. *Prețul 2 cor.*

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul, și aprindere de stomach, greața și vomarea, sgârțururile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui *Prețul 2 coroane.*

Caljodsarsaparil. Mijloc excelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor. *1 sticlă 2 cor.*

Laxbonbos. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum palpitarea, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului numai decât să comandeze *Laxbonbos*, zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. *Prețul 80 fileri.*

4—

CORNEL DEMETER,

apotecar în **Orăștie** — Szászváros, apoteca VLAD (lângă collegium).

Tipografia „MINERVA” în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA”

e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt, cu cea mai mare acurateță și cu prețuri ieftine. Totodată să îngrijește ca acelea să fie estetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în acest mare comitat, să roagă de binevoitorul sprigin al institutelor românești și al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM”
revistă ptu agricultură
industrie și comerț.

Comandele
din afară să
efectuesc repede!

„D A C I A”

institut de credit și economii societate pe acții.

Reședința societății: ORĂȘTIE (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii: (Strada Berăriei nr. 12)

CAPITAL SOCIAL 100.000 COROANE.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiat ces. și
reg. de case de fer și oțel

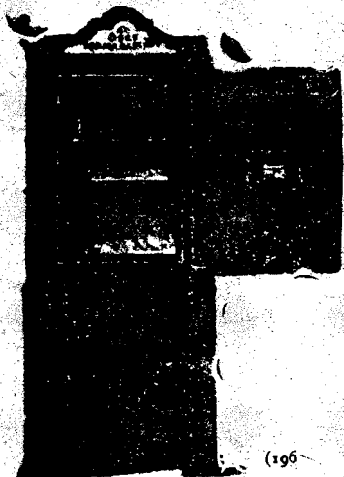
— a lui —

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3. Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Tusea!

Cine nu vrea s'o ia în seamă păcătuiește
contra sănătății proprii!

Caramellele lui-Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi“,
sunt încercate și recomandate de toate
autoritățile medicale ca mijloc contra
tusei, răgușelei, catarrhului, fleg-
mei și a catarrhului cronic de
grumazi.

4512 atestate dovedesc că împlinesc
ceea ce promit.
Pachetul de 20 și 40 bani să căpăta la
farmacia

JOSEF GRAFFIUS în Orăștie.

13— 34

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual“ sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunț în armata comună ces. și reg. la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 28-52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

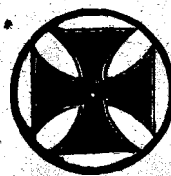
vindecă și înviorază

Deosebită atențiune

rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-

vindecă boale vechi

de ani.

94-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimit banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cerceat. Deja eftinatatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburii cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

**MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. strada Vadász 42 G. colțul
strada Kálman.**

**Insertiuni și reclame
cu prețuri moderate să primesc la adm.
revistei „BUNUL ECONOM“**